

2016-12-16

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Sektionen för lokal och regional utveckling
Ellinor Ivarsson
Gustaf Rehnström

Europeiska Kommissionen
Näringsdepartementet
Statsrådsberedningen
Finansdepartementet
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

SKL:s synpunkter på EU:s framtida sammanhållningspolitik

Sammanfattning

Sammanhållningspolitiken är EU:s viktigaste investeringsverktyg för att skapa tillväxt och sysselsättning lokalt och regionalt runt om i Europa. Sammanhållningspolitiken utgör, tillsammans med den inre marknaden och den ekonomiska och monetära unionen, en viktig grundpelare i den europeiska integrationsprocessen. Mot bakgrund av de slitningar man upplever inom EU idag, är en stark sammanhållningspolitik än mer central än tidigare. Genom sammanhållningspolitiken länkas kommuner och regioner samman med det europeiska projektet och ger EU legitimitet på lokal och regional nivå.

Sammanhållningspolitiken har stor betydelse för att skapa tillväxt och sysselsättning lokalt och regionalt i Sverige. Arbetssättet som kännetecknar sammanhållningspolitiken, med 7-åriga ledtider, samordning mellan sektorer och samhällsnivåer och inte minst den territoriella anpassningen av insatser, har bidragit till att tillväxtprocesser har skapats regionalt, som inte hade kunnat åstadkommas med nationella årliga anslag. Det regionala inflytandet över medlen och de regionala prioriteringarna är centrala utgångspunkter och en förutsättning för ett framgångsrikt regionalt utvecklingsarbete.

Sveriges Kommuner och Landstings synpunkter

Bakgrund

Europeiska kommissionen ska senast den 2 januari 2018 lämna förslag till ny flerårig budgetram för Europeiska Unionen. Förhandlingar mellan medlemsstaterna och kommissionen inleds därefter. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) avser här lämna sina synpunkter på den framtida sammanhållningspolitiken inför regeringens utarbetande av en svensk förhandlingsposition. Ytrandet tar sin utgångspunkt i samråd och diskussioner som förbundet haft med sina medlemmar i olika nätverksgrupper och politiska fora. Ett fördjupat ställningstagande kommer att beredas då Europeiska Kommissionen har lagt konkreta förslag i samband med den sjunde sammanhållningsrapporten, som förväntas presenteras under 2017.

Sammanfattning av SKL:s ställningstagande

SKL anser

1. att sammanhållningspolitiken bidrar till att hantera många av de utmaningar som EU står inför idag.
2. att sammanhållningspolitiken bör ha en framträdande roll i den kommande fleråriga budgetramen och att politiken ska omfatta *alla* regioner i EU.
3. att det territoriella perspektivet, som är unikt för sammanhållningspolitiken, måste bibehållas och stärkas.
4. att Socialfonden, Regionalfonden, samt delar av Landsbygdsprogrammet slås samman till en integrerad fond, för att bättre möta komplexa utmaningar på regional nivå.¹
5. att en gemensam förvaltande myndighet inrättas för den integrerade fonden.

Vad gäller sammanhållningspolitikens mervärde, anser SKL

6. att sammanhållningspolitiken ger ökade möjligheter att skapa tillväxt och sysselsättning lokalt och regionalt i Sverige.
7. att arbetssättet som kännetecknar sammanhållningspolitiken har bidragit till att tillväxtprocesser har skapats lokalt och regionalt, som inte hade kunnat åstadkommas med nationella årliga anslag.
8. att öronmärkningen av medel för hållbar stadsutveckling har resulterat i sammanhållna strategiska satsningar som bidrar till att möta behov som finns i EU:s växande städer.
9. att arbetet med fonderna är värdefulla för att nyskapande verksamhet ska kunna testas.
10. att programmets koppling till EU:s tillväxt- och sysselsättningsstrategi EU 2020 har skapat incitament att jobba mot gemensamma utmaningar och mål.

Vad gäller inriktningen på fonderna för kommande period, vill SKL

11. framhålla att en strategisk ram för genomförandet av fonderna är nödvändig och att en uppdaterad tillväxt- och sysselsättningsstrategi för EU bör utformas.
12. att ett särskilt sysselsättningsinitiativ för nyanlända inrättas inom ramen för Socialfonden med fokus på integrationsinsatser i kommuner och regioner.
13. att Socialfondens koppling till regionalt utvecklingsansvarigas uppdrag att samordna utbildning och kompetensförsörjning stärks.
14. att arbetet med styrkeområden (smart specialisering) får en framträdande roll i Regionalfonden, då arbetssättet visat sig gynnsamt för uppkomsten av regionala innovationer.

---

¹ Vad gäller inriktningen på den integrerade fonden refereras nedan till dagens Regional-, Social- och Jordbruksfond för att göra en åtskillnad av typ av insatser. Ambitionen är dock att fonderna slås samman.

15. att de territoriella samarbetsprogrammen även fortsättningsvis får en viktig funktion för att stärka samarbeten och skapa solidaritet mellan regioner och medlemsstater.
16. att öronmärkningen för hållbar stadsutveckling inom Regionalfonden bibehålls och att fler städer än idag omfattas. Kopplingen till EU:s urbana agenda och perspektivet stad-land bör stärkas.
17. att det även avsätts särskilda medel inom Socialfonden för hållbar stadsutveckling.
18. att ansvar och delar av medlen för landsbygdsutveckling överförs från länsstyrelsen till de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna, för att därigenom få en mer sammanhållen utveckling utifrån territoriets förutsättningar.

Vad gäller genomförandet, anser SKL

19. att sammanhållningspolitiken är ett regionalt verktyg och främst bör genomföras via regionala program.
20. att regionalt utvecklingsansvariga även fortsättningsvis bör ha ett huvudansvar för utformning och genomförande av programmen.
21. att regionalt utvecklingsansvariga bör utrustas med mandat att vid uppkomna behov ändra prioritering och inriktning i programmen för att därigenom få ett mer flexibelt genomförande.
22. att andelen medel i nationella program bör minska.
23. att regionalt utvecklingsansvariga bör involveras i urvalet av strategiska insatser som planeras nationellt.

För att kunna mäta sammanhållningspolitikens effekter, föreslår SKL

24. att indikatorer utvecklas som går bortom nuvarande kvantitativa mått och inkluderar kvalitativa aspekter av projekten, för att på så vis bättre belysa den faktiska effekten av genomförda satsningar.
25. att framtida indikatorer ska ha en direkt koppling till övergripande EU-strategier såväl som regionala utvecklingsstrategier, för att kunna mäta effekten av insatser på ett bättre sätt.
26. att Europeiska Kommissionen i dialog med medlemsstaterna och lokal och regional nivå utvecklar tillförlitliga mått på regional utveckling bortom BNP.

Avseende finansiella instrument, anser SKL

27. att ett utökat utrymme inom struktur- och investeringsfonderna är tveksamt.
28. att ett framtida användande av finansiella instrument bör utformas utifrån de olika lokala och regionala förutsättningar som råder.
29. att finansiella instrument *inte* får ersätta nuvarande projektstödsformer inom sammanhållningspolitiken. Finansiella instrument ska ses som en kompletterande del.

Vad gäller regelverket och genomförandet, anser SKL

30. att ytterligare åtgärder måste vidtas för att förenkla genomförandet och uppföljningen av projekt finansierade av struktur- och investeringsfonderna
31. att detta bör ske i enlighet med proportionalitetsprincipen, där projektets omfattning liksom historiskt goda resultat vid revision innebär administrativa lättnader.

SKL vill avslutningsvis påtala vikten av att den lokala och regionala nivån involveras fullt ut i förestående processen kring utformning av inriktning och genomförande av sammanhållningspolitiken i Sverige.

En större transparens i kommande förhandlingar är också önskvärd och SKL föreslår

32. att en eller ett par representanter utses för att företräda den lokala och regionala nivån i förhandlingarna med Europeiska kommissionen.

Förbundets ställningstagande

EU står idag inför stora utmaningar. Tillströmningen av flyktingar bl.a. från Syrien har inneburit stora påfrestningar för många enskilda medlemsstater, men också för det europeiska samarbetet i stort. För första gången sedan införandet av den fria rörligheten i EU, stänger nu flera länder sina gränser. Resultatet av folkomröstningen i Storbritannien har också bidragit till slitningar i den europeiska sammanhållningen. Därtill står EU inför stora globala utmaningar som klimatförändringar, ett förändrat säkerhetspolitiskt läge, demografiska svängningar, tilltagande urbanisering och ökad konkurrens. Dessa utmaningar kommer att kräva nya utgifter och nya utgiftsposter i kommande budgetram. SKL vill framhålla att sammanhållningspolitiken redan idag hanterar många av dessa utmaningar och bidrar till att mobilisera den lokala och regionala nivån, vilket är avgörande för att nå konkret resultat.

SKL anser därför att sammanhållningspolitiken bör ha en framträdande roll också i den kommande fleråriga budgetramen och att politiken ska omfatta alla regioner inom EU. Sammanhållningspolitiken är EU:s viktigaste investeringsinstrument för att skapa tillväxt och sysselsättning lokalt och regionalt. Sammanhållningspolitiken utgör, tillsammans med den inre marknaden och den ekonomiska och monetära unionen, en viktig grundpelare i den europeiska integrationsprocessen. Mot bakgrund av de slitningar man upplever inom EU idag, är en stark sammanhållningspolitik än mer central. Genom sammanhållningspolitiken länkas kommuner och regioner samman med det europeiska projektet och ger därmed EU legitimitet på lokal och regional nivå.

SKL vill framhålla att den övervägande delen av de sammanhållningspolitiska medlen även fortsättningsvis måste utgå från de behov och den utvecklingspotential som finns

lokalt och regionalt. Politikens huvudsakliga målsättning att minska regionala skillnader och ojämlikhet mellan människor är grundläggande. Det är rimligt att de ekonomiskt svagaste regionerna eller regioner som på andra sätt är missgynnade utifrån geografi, så som gleshet eller klimat erhåller särskilt stöd. Samtidigt är tillväxtperspektivet centralt och ekonomiskt starkare regioner måste ges utrymme att utveckla och stärka sin roll som tillväxtmotorer. Dessa två perspektiv samspelar och skapar tillsammans ett starkare EU-samarbete.

Det territoriella perspektivet är unikt för sammanhållningspolitiken och måste bibehållas och stärkas. SKL menar att styrkan med sammanhållningspolitiken är att insatser anpassas efter regionala förutsättningar och behov. Därigenom används medlen mest effektivt och där de gör mest nytta. De komplexa samhällsutmaningar som vi har framför oss kräver också integrerade lösningar. Sektorsvisa insatser riskerar att dra isär en sammanhållen utveckling. Genom sammanhållningspolitikens koppling till EU:s övergripande målsättningar får vi en territoriell anpassning och ett flexibelt genomförande av politik på många områden.

Den nuvarande uppdelningen av olika fonder inom sammanhållningspolitiken är ineffektiv och hämmande för regional utveckling. SKL förordar skapandet av en gemensam integrerad fond för hållbar regional utveckling, bestående av nuvarande Regionalfond, Socialfond och delar av Landsbygdsprogrammet. En ny förvaltande myndighet bör inrättas för den gemensamma fonden och fonden bör åtföljas av integrerade program på regional nivå. Den förvaltande myndigheten bör även fortsättningsvis verka genom regionala kontor.

Mervärdet av sammanhållningspolitiken i svenska kommuner och regioner

Sammanhållningspolitiken har stor betydelse för att skapa tillväxt och sysselsättning lokalt och regionalt i Sverige. Totalt fördelas närmare 20 miljarder kr inom Regionalfond och Socialfonden till utvecklingsinsatser runt om i landet under perioden 2014-2020. Om man även inkluderar Landsbygdsprogrammet handlar det sammantaget om 67 miljarder kr i utvecklingsmedel. Tillgängliga medel växlas också upp med andra nationella och regionala medel, vilket innebär att det faktiska kapitalet för utvecklingsinsatser ofta är långt större än budgetomslutningen i de operativa programmen.

Sammanhållningspolitiken gör nytta lokalt och regionalt i Sverige. Socialfonden investerar bl.a. i insatser för att motverka avhopp från skolan eller för att få unga i sysselsättning. Regionalfonden gör också viktiga investeringar bl.a. för etablering av test- och innovationsmiljöer för exempelvis avancerad säkerhetsteknik för fordon. Många värdefulla miljöprojekt finansieras också via sammanhållningspolitiken, som exempelvis musselodlingar för att rena Östersjön från kväve och fosfor.

SKL menar att arbetssättet som kännetecknar sammanhållningspolitiken, med 7-åriga ledtider, samordning mellan sektorer och samhällsnivåer och inte minst den territoriella anpassningen av insatser, har bidragit till att tillväxtprocesser har skapats regionalt, som inte hade kunnat åstadkommas med nationella årliga anslag. Det regionala inflytandet över medlen och de regionala prioriteringarna är centrala utgångspunkter och en förutsättning för ett framgångsrikt regionalt utvecklingsarbete. Ofta är det svårt att få till ett utmaningsdrivet utvecklingsarbete inom den ordinarie verksamheten. Den typen av utvecklingsarbete lämpar sig bra i projektform och struktur- och investeringsfonderna möjliggör utvecklingsåtgärder och samverkan mellan aktörer som annars inte hade kommit till stånd. Fonderna är också värdefulla för att nyskapande verksamhet ska kunna testas och de finansiella låneinstrument som tillhandahålls inom fonderna bidrar till att riskpengar finns att tillgå. Programmets koppling till EU:s tillväxt- och sysselsättningsstrategi EU 2020 har dessutom skapat incitament att jobba mot gemensamma utmaningar och mål.

Behov av en ny inriktning

Viktiga förändringar gjordes inom sammanhållningspolitiken inför den nuvarande programperioden. Sammanhållningspolitiken är idag den enda budgetpost i EU:s budget som har tydligt resultatfokus. Kopplingen till EU:s tillväxt- och sysselsättningsstrategi EU2020 har bidragit till en fokusering av prioriterade insatser och därmed en tydligare resultat-inriktning i programmen. Med gemensamma mål och resurser kan alla nivåer jobba i samma riktning. SKL menar att det är väsentligt med en ram för programplaneringen även framåt och efterlyser en efterträdare till EU2020-strategin, som tar sin utgångspunkt i unionsgemensamma utmaningar. Förbundet vill dock understryka att fokuseringen av prioriteringar inte får vara för ensidig och att ett stort mått av territoriell anpassning fortsatt är centralt.

SKL menar att sammanhållningspolitiken bidrar till att hantera många av de utmaningar som EU står inför idag. Socialfonden har under den pågående programperioden kunnat användas för att hjälpa det stora antalet nyanlända i många kommuner och regioner. Exempelvis finansieras insatser för handledning och språkutbildning för att få nyanlända yrkesutbildade kvinnor i arbete. Förbundet menar dock att vissa justeringar i inriktning kommer att bli nödvändiga.

SKL förordar att ett särskilt sysselsättningsinitiativ för nyanlända etableras inom Socialfonden, likt det sysselsättningsinitiativ för unga som Europeiska Kommissionen lanserade inför den nuvarande programperioden. Initiativet skulle då rikta sig till de medlemsstater och regioner som svarat för det största mottagandet och skapa förutsättningar för integration och utbildning för målgruppen. Socialfonden skulle därmed också få en tydlig strukturförändrande inriktning och en tillväxtpolitisk koppling för att möta kompetensförsörjningsbehov regionalt.

Ansvariga för regional utveckling har också ansvar för att etablera regionala kompetensplattformar. En stark koppling mellan Socialfonden och det regionala kompetensförsörjningsarbetet ger förutsättningar för ökad samverkan på lokal och regional nivå, som leder till bättre matchning mellan utbud av utbildningar och behov av kompetens. Socialfonden behöver dock integreras med det som idag är Regionalfonden. Att arbeta med inkludering på arbetsmarknaden är inte en fråga om ”sociala projekt”, utan en förutsättning för tillväxt i europeiska regioner och därmed för hela EU. Ett fördjupat resonemang om en sammanslagen fond utvecklas under rubriken *minskad administrativ börda och fortsatt förenklingsarbete* nedan.

SKL anser att regionernas arbete med styrkeområden (smart specialisering) bör få en mer framträdande roll inom Regionalfonden i kommande programperiod. De prioriterade områdena utformas i samarbete med näringsliv och forskare och arbetet har visat sig vara gynnsamt för uppkomsten av regionala innovationer. Det är väsentligt att alla regioner arbetar utifrån de specifika förutsättningar som finns och att de kompetenser man har kommer till sin fulla rätt. Alla regioner kan därigenom höja sin lägstanivå.

SKL anser att de territoriella samarbetsprogrammen har en viktig funktion för att stärka samarbeten och skapa solidaritet mellan regioner och medlemsstater. Programmen bör även fortsatt förhålla sig till för geografiskt relevanta makroregionala strategier, så som EU:s strategi för Östersjöregionen.

Mot bakgrund av den ökande urbaniseringen och den tilltagande migrationen är vikten av att stödja och säkerställa en hållbar utveckling i städerna viktigare än någonsin. SKL menar därför att städerna bör få en framträdande roll i sammanhållningspolitiken och välkomnar ett fortsatt fokus på hållbar stadsutveckling, där fler städer än idag omfattas.

Samtidigt menar SKL att relationen mellan stad och land måste stärkas. Det är väsentligt att de delar i Landsbygdsprogrammet som rör generell landsbygdsutveckling också blir en del av de regionalpolitiska insatserna. Uppdelningen i landsbygds- respektive regionalpolitik gynnar inte utvecklingen i Sverige. Landsbygdsutveckling är en del av den regionala utvecklingen och tillhörande ansvar och medel måste också överföras till de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna för att därigenom få en mer sammanhållen utveckling utifrån territoriets förutsättningar. Lokalt ledd utveckling genom Leader-metoden är ett viktigt verktyg för den lokala nivån och ofta ett första steg för mindre kommuner att arbeta med EU-finansierade projekt.

Genomförandet av sammanhållningspolitiken i Sverige

SKL anser att sammanhållningspolitiken är ett regionalt verktyg och att Regionalfonden enbart bör genomföras via regionala program. Regionalt utvecklingsansvariga aktörer bör även fortsättningsvis ha ett huvudansvar för utformning och genomförande av programmen. Vidare bör regionalt utvecklingsansvariga utrustas med ett tydligt mandat att ändra prioriteringar och inriktning i programmen vid extraordinära regionala situationer såsom varsel eller flyktingströmmar för att på så sätt möjliggöra en större flexibilitet. De regionala utvecklingsstrategierna bör fortsatt vara utgångspunkten vid utformningen av program.

Vad gäller Socialfonden kan det vara motiverat med en viss andel i ett nationellt program med inriktning mot flernivåstyrda satsningar. Regionalt utvecklingsansvariga bör dock involveras i urvalet av strategiska insatser som planeras nationellt. Högnivågruppen för Socialfonden som ESF-rådet tagit initiativ till under den nuvarande programperioden kan tjäna som bra exempel på hur regionerna deltar som referensgrupp för urval av strategiska satsningar. Andelen i ett nationellt program bör dock minska.

Att mäta sammanhållningspolitikens effekter

En ständig utmaning i arbetet med struktur- och investeringsfonderna är hur man mäter resultat och effekter av de insatser som görs. SKL anser att den uppsättning indikatorer som används idag inom struktur- och investeringsfonderna inte alltid mäter det som är relevant att mäta ur ett utvecklingsperspektiv. Idag får kvantitativa indikatorer ett stort utrymme på grund av dess tillförlitlighet. Samtidigt riskerar ett alltför ensidigt fokus på kvantitativa värden att missa andra viktiga effekter av genomförda insatser. Ett kvantitativt fokus riskerar även att hämma det innovativa tänkandet och utvecklingen när projektägare tvingas fokusera på att ett visst antal deltagare måste medverka, istället för vilken kvalitet som finns i medverkan. Till kommande programperiod bör indikatorer utvecklas som går bortom nuvarande kvantitativa mått och inkludera kvalitativa aspekter av projekten, för att på så vis bättre belysa den faktiska effekten av genomförda satsningar.

SKL anser även att de indikatorer som tas fram för struktur- och investeringsfonderna ska kunna översättas och användas i uppföljningen av gemensamma europeiska strategier. I dagsläget har Europa 2020-strategin en annan uppsättning indikatorer än struktur- och investeringsfonderna, vilket är problematiskt ur ett uppföljningsperspektiv. På samma sätt bör det finnas en komplementaritet mellan indikatorer i regionala utvecklingsstrategier och struktur- och investeringsfonderna, för att på bättre sätt kunna mäta samlade effekter av regionalt tillväxtarbete på ett mer effektivt sätt.

SKL välkomnar också det arbete som gjorts på europeisk nivå för att finna gemensamma indikatorer bortom bruttonationalprodukt (BNP) för att mäta regional utveckling. Även om BNP är en tydligt definierad metod och en bra utgångspunkt för fördelning av medel inom sammanhållningspolitiken är måttet inte allomfattande. BNP är inget tillförlitligt mått för att mäta samhällets förmåga att hantera frågor som klimatförändringar, resurseffektivitet, regional konkurrenskraft eller olika geografiska förutsättningar. Därför föreslås att Europeiska kommissionen i dialog med medlemsstaterna och regional och lokal nivå utvecklar tillförlitliga mått på regional utveckling bortom BNP. Ett exempel på liknande arbete är Reglab-projektet *BRP+*, som utarbetats och testas gemensamt av regioner och Tillväxtverket runt om i Sverige.²

Finansiella instrument och dess framtida omfattning inom struktur- och investeringsfonderna

Innevarande programperiod används finansiella instrument i form av riskkapital inom ramen för Regionalfonden. Målgruppen är i huvudsak små- och medelstora företag med hög tillväxtpotential. Under kommande programperiod väntas olika former av finansiella instrument få ett ökat utrymme inom struktur- och investeringsfonderna, något SKL ställer sig tveksamma till.

Utvärderingar av föregående programperiod (2007-2013)³ har visat att användandet av riskkapital inom regionala program haft varierade resultat. Detta beror dels på otydliga mål för satsningarna, men även på hur regionala förutsättningar såsom näringslivsstruktur och kapitalförsörjningssystem ser ut. Ett framtida användande av finansiella instrument bör utformas utifrån de olika lokala och regionala förutsättningar som råder.

Det finns en uppenbar risk i att ett ensidigt fokus på investeringspolitik tränger undan dagens regionalpolitiska verktyg inom sammanhållningspolitiken. SKL motsätter sig att finansiella instrument ska ersätta nuvarande projektstödsformer inom sammanhållningspolitiken. Finansiella instrument har en begränsad nytta inom vissa delar av tillväxtpolitiken och ska därmed ses som en kompletterande del.

SKL anser även att användandet av finansiella instrument bör avgränsas i sin tematik i relation till sammanhållningspolitiken. SKL ställer sig tveksamma till finansiella instrument inom Socialfonden, då fondens målgrupp i första hand är individer.

---

² http://www.reglab.se/BRP+/wp-content/uploads/Reglab_BRP.pdf

³ Tillväxtanalys (2016). Effekter & erfarenheter – slututvärdering av satsningen med regionala riskkapitalfonder 2009–2015. Tillväxtverket (2016). Regionala riskkapitalfonder 2015.

Minskad administrativ börda och fortsatt förenklingsarbete

SKL anser att ytterligare åtgärder måste vidtas för att förenkla genomförandet av struktur- och investeringsfonderna. Den administrativa bördan för projektägare måste minska om programmen ska uppfattas som attraktiva och relevanta i framtiden. Framförallt är det den administrativa bördan kopplat till rapportering och kontroll som måste minskas och förenklas från såväl Europeiska Kommissionen som förvaltande myndigheter. Detta bör ske i enlighet med proportionalitetsprincipen, där projektets omfattning avgör administrativ börda. Förenkling av genomförandet av avgörande framför allt för mindre lokala aktörer, inte minst när det gäller programmen för lokalt ledd utveckling genom Leader-metoden.

SKL förespråkar dessutom en form av erfarenhetsbaserad granskning, där medlemsstater med goda resultat vid granskning och uppföljning också ges vissa administrativa lättnader.

Regionala förutsättningar är utgångspunkten för de prioriteringar som görs inom sammanhållningspolitiken. Regionala förutsättningar bör i än högre grad styra själva genomförandet genom att de regionala strukturfondspartnerskapen ges flexibilitet att omfördela medel mellan prioriterade områden vid behov.

Det finns fortfarande utmaningar att lösa gällande fondsamordningen. De skilda regelverken för struktur- och investeringsfonderna har gjort en reell fondsamordning till en administrativ omöjlighet. Samhällets utmaningar är ofta komplexa och kräver integrerade lösningar, samtidigt finns ett behov av att harmonisera regelverken för struktur- och investeringsfonderna.

SKL föreslår att Regionalfonden, Socialfonden och delar av Landsbygdsprogrammet slås samman till en samlad fond. Ett sådant initiativ skulle harmonisera nuvarande regelverk för fonderna och skapa förutsättningar för kraftfulla samordnade insatser på regional nivå. Inrättandet av en gemensam integrerad fond inom sammanhållningspolitiken bör även appliceras på europeisk nivå.

SKL anser även att ett stort steg i förenklingsprocessen kan tas genom att inrätta en gemensam förvaltande myndighet för struktur- och investeringsfonderna. Ett sådant initiativ skulle ge presumtiva projektägare ”en väg in” till struktur- och investeringsfonderna, samt underlätta harmonisering av regler på nationell nivå.

Erfarenheterna från innevarande programperiod visar att svensk lagstiftning begränsar möjligheten att nyttja alla verktyg inom struktur- och investeringsfonderna. Detta gäller bland annat möjligheten att nyttja ITI-lösningar liksom finansieringsinstrument som JESSICA, som båda bedömdes strida mot svensk lagstiftning. Att möjligheterna för lokal och regional nivå att driva utvecklingsarbete begränsas av motstridig

lagstiftning på nationell och europeisk nivå är problematiskt. Inför kommande programperiod bör den svenska regeringen i ett tidigt skede identifiera eventuell motstridig lagstiftning, för att säkerställa att initiativ från Europeiska kommissionen är förenliga med svensk lagstiftning.

SKL ser ingen framtid för förslaget gällande prestationsersättningar, som Europeiska kommissionen presenterade vid halvtidsöversynen. Modellen med ersättningar efter prestation riskerar att leda till ett hämmat utvecklingsklimat, där projektägares fokus uteslutande läggs på indikatorer istället för innovation och nytänkande.

Vikten av ett reellt flernivåstyre

SKL framhålla vikten av att regeringen redan nu bör börja planera för hur den lokala och regionala nivån ska involveras i processen inför kommande programperiod. Det ansvar för regional utveckling som regioner och samverkansorgan har bör beaktas liksom även de rent juridiska aspekterna i förordningen gällande partnerskapsprincip och territoriella utgångspunkter.

Det forum som regeringen inrättat för dialog om genomförandet av den regionala tillväxtpolitiken bör även i fortsättningen användas för regelbundna diskussioner om sammanhållningspolitiken. SKL föreslår vidare att den mer operativa grupp om 8 regionala politiker, som SKL håller samman, används för dialog om innehåll och genomförande av fonderna inför kommande programperioden. SKL ser också gärna att regeringen har en aktiv dialog med SKL och regionalt utvecklingsansvariga om olika initiativ inom sammanhållningspolitiken, innan de formellt beslutats i olika instanser. SKL föreslår dessutom att en eller ett par representanter utses för att företräda den lokala och regionala nivån i förhandlingarna med Europeiska kommissionen.

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Micko
Ordförande

Muntlig reservation lämnades av Sverigedemokraterna.